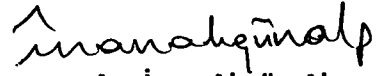

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 19.01.2026

Av. İnan Akgün Alp

Kars Milletvekili

Sayıştay Başkanlığı tarafından hazırlanan denetim raporunda; Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. (TÜRKŞEKER) tarafından, şeker mevzuatının temel dayanaklarından biri olan münavebe (ekim nöbeti) sistemine 2024 yılı itibarıyla fiilen uyulmadığı tespit edilmiştir.

Raporda; TÜRKŞEKER'in, Tarım Bilgi Sistemi (TARBİL) ve Pancar Kayıt Sistemi (PAKSİS) üzerinden münavebe uygulamalarını izleme ve mevzuata aykırı ekim yapan üreticilere yaptırım uygulama yetkisine sahip olmasına rağmen, bildirilen münavebe dönem ve esaslarına aykırı ekimlere kurum tarafından fiilen izin verildiği, bu durumun ise önemli bir denetim ve uygulama eksikliği oluşturduğu ifade edilmiştir.

Bu bağlamda;

1. Sayıştay raporunda yer alan ve TÜRKŞEKER'in münavebe sistemine fiilen uymadığı yönündeki tespitler Bakanlığınızca doğrulanmakta mıdır?
2. 2024 yılında münavebe planı dışında ekim yapıldığı tespit edilen pancar ekim sahaları hangi illerde ve kaç dekarlık alanda bulunmaktadır?
3. Münavebe kurallarına aykırı ekim yapıldığı halde, TÜRKŞEKER tarafından bu duruma neden fiilen izin verilmiştir? Bu konuda sorumluluğu bulunan yöneticiler hakkında herhangi bir idari işlem yapılmış mıdır?
4. Sayıştay raporunda açıkça belirtilen eksiklikler doğrultusunda, münavebe sistemine aykırı ekim yapan üreticiler hakkında kota düşümü, avans ödemesi kesintisi veya

sözleşme feshi gibi yaptırımlar uygulanmış mıdır? Uygulandıysa kaç üretici bu kapsamda işlem görmüştür?

5. TÜRKŞEKER'in, münavebe sistemine aykırı ekimlerin önüne geçmemesinin; pancar kotası yoğunlaşması, kaçak pancar taşımacılığı ve çiftçilerin düşük fiyatlı sözleşmelere mahkûm edilmesi gibi sonuçlar doğurduğu yönündeki değerlendirmelere Bakanlığınız katılmakta mıdır?
6. Sayıştay raporunda yer alan tespitler sonrası, TÜRKŞEKER'in münavebe sistemine uygun hareket etmesini sağlamak amacıyla Bakanlığınızca hangi somut tedbirler alınmıştır veya alınması planlanmaktadır?
7. Şeker mevzuatının temel dayanaklarından biri olan münavebe sisteminin ihlal edilmesinin, ülkenin şeker üretim dengesi, toprak verimliliği ve çiftçilerin sürdürülebilir gelir yapısı üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızın bir değerlendirmesi bulunmakta mıdır?